

Ministeri Krista Kiurun sote-sparraustilaisuus ke 23.10.2019, sosiaali- ja terveysministeriö

Suomen Reumaliiton puheenvuoro: Katja Metsävainio, Reumaliiton hallituksen jäsen

Arvoisa ministeri ja hyvät järjestöedustajat,

Iso kiitos ministeri Kiurulle tästä mahdollisuudesta tulla kuulluksi sosiaali- ja terveyspalveluiden uudistusprosessia suunniteltaessa.

Tuon terveiset reuma- sekä tuki- ja liikuntaelinsairaiden puolesta. Uuteen sote-suunnitelmaan sekä tulevaisuuden sosiaali- ja terveyskeskusohjelmaan on kirjattu monia tärkeitä ja erinomaisen hyviä asioita erityisesti paljon sosiaali- ja terveydenpalveluja käyttävien kansalaisten näkökulmasta.

Ajan puutteen vuoksi nostan esille vain muutaman tärkeän asian, jotka vaikuttavat suuresti reuma- sekä tuki- ja liikuntaelinsairaiden elämään ja arjen sujumiseen.

Panostus perusterveydenhuoltoon sekä hoitopääsyyn nopeasti ja oikea-aikaisesti on tervetullutta. Pitkään yhdistys- ja järjestökentällä toimineena kuulen paljon juurikin siitä, että terveyskeskuslääkäriin ei pääse.

Reumaliittoon tulee paljon yhteydenottoja siitä, että nivelinjektioita eli kortisonipistoksia ei saa tai aikaa lääkärille joutuu odottamaan kohtuuttoman kauan, jopa viikkoja. Moni pitkäaikaissairas ei ole kuitenkaan tarpeeksi sairas kuuluakseen erikoissairaanhoidon piiriin, silti terveyskeskuspalvelujakaan ei saa. Tai mikä on yleinen ongelma myös, että perusterveydenhuollosta ei löydy reumatauteihin edes jollain tasolla perehtynyttä lääkäriä, joka osaisi reumaniveleen pistää.

Tulehduksellista reumasairautta sairastavat tarvitsevat usein nivelinjektioita, jotta tauti pysyisi hallinnassa. Pahasti tulehtunut nivel paitsi aiheuttaa suunnatonta kipua ja jäykkyyttä, se voi aiheuttaa myös liikuntakyvyttömyyden ja laittaa näin ollen arjen täysin katkolle. Tästä taas seuraa työkyvyttömyyttä sekä sairauslomaa ja tämä kaikki on tietysti kallista yhteiskunnalle.

Avuntarve voi olla siis hyvinkin pieni ja nopeasti hoidettavissa, kuten juuri kortisonipistoksen saaminen. Joten palvelujen saatavuus, oikea-aikaisuus ja jatkuvuus ennaltaehkäisevät taudin pahenemista, lisäongelmien syntymistä ja niiden kasaantumista. Tämä vähentää taas vastaisuuden varalta raskaita ja kalliita hoitoja sekä toimenpiteitä, joita esimerkiksi biologiset lääkkeet ja kirurgiset toimenpiteet ovat.

Pitkäaikaissairaana sekä isossa järjestössä pitkään toimineen kokemuksen tuomalla varmuudella kannatan lämpimästi sitä, että perusterveydenhuoltoon monistetaan niitä hyviä ratkaisuita, jotka ovat jo erikoissairaanhoidossa todettu toimiviksi, kuten uuteen sote-suunnitelmaan sekä tulevaisuuden sosiaali- ja terveyskeskusohjelmaan onkin jo

kirjattu. Moniammatillinen tiimityö, paljon palveluita tarvitsevien palveluketjujen saattaminen kuntoon, mihin ryhmään moni pitkään reumaa sairastavakin kuuluu, sekä yhteen toimivat potilas- ja asiakastietojärjestelmät kuulostavat asioilta, jotka oikeasti tulevat parantamaan peruspalveluiden tilaa.

Haluan vielä kiinnittää huomion yhdenvertaisuuden periaatteeseen, siihen että tulevassa sote-uudistuksessa on oikeasti tahtotila kohdella kansalaisia yhdenvertaisesti, että taataan yhdenvertaiset palvelut kaikille Suomessa asuville asuinkunnasta riippumatta. Liian paljon kuulee puhuttavan, että palveluiden saatavuus ja taso vaihtelevat suuresti riippuen siitä, mihin päin Suomea olet sattunut syntymään tai asettunut asumaan. Tiedän esimerkiksi reumasairaita, jotka ovat joutuneet muuttamaan kotipaikkakunnaltaan toiseen kuntaan, koska eivät ole saaneet riittäviä sosiaali- ja terveystalvaeluita, arkielämä ei ole yksinkertaisesti sujunut riittämättömistä palveluista johtuen.

Myös kuntoutus tai paremminkin sen puute on puhuttanut reuma- sekä tuki- ja liikuntaelinsairaita viime aikoina entistä enemmän. Visiossa uudesta tulevaisuuden sosiaali- ja terveystalvaeluksesta on mainittu erikseen myös avokuntoutus. Toivon, että lääkinällinen kuntoutus nivotaan tulevaisuudessa kiinteäksi ja luontevaksi osaksi palvelukokonaisuutta, jotta jokainen ihminen saisi tarpeelliseksi kokemaansa kuntoutusta yksilön tarpeet huomioiden.

Riittävän ja oikea-aikaisen kuntoutuksen saaminen on juuri sitä ennaltaehkäisyä, joka ylläpitää arjen toimintakykyä edesauttaen työkyvyn säilymistä. Kuntoutuksen turvin myös pitkäaikaissairaat ja vaikeasti vammaiset pystyvät asumaan kotona mahdollisimman pitkään. Tämä on myös kustannustehokkainta, laitospaikat tulevat kalliiksi.

Suunniteltaessa tulevaisuuden sosiaali- ja terveystalvaeluita tulee pitää kirkkaana mielessä, että kaiken toiminnan keskiössä on – ihminen.

Onnea ja viisautta sote-uudistustyöhön!